

Onderzoek naar de verdronken tempel van Nehalennia

Twee door visser Kees Bout in 1970 opgeviste altaarstenen, tentoongesteld in het Maritiem Museum Zierikzee, waren voor Ber Sterkendries aanleiding zich naar de herkomst van deze stenen te verdiepen. Het bleek hier te gaan om votiefstenen van twee tempelcomplexen in de Oosterschelde, gewijd aan de inheemse godin Nehalennia. Naast de altaarstenen zijn ook restanten van votiefstenen en dakpannen tevoorschijn gekomen. Ook door J. Valster, amateurduiker zijn in de zeventiger jaren nog een aantal stukken naar boven gebracht. Na rondzwervingen langs diverse instanties werd in 1997 vergunning gekregen om een onderzoek te starten op de vindplaats van het Nehalennia heiligdom in de Oosterschelde.

In 1997 werd gestart met het bepalen van de posities waar Kees Bout de stenen had opgevist. Al snel bleek er nauwkeuriger informatie nodig te zijn van de juiste locatie(s). Er was namelijk sprake van drie min of meer gescheiden vindplaatsen. Via het NISA, tegenwoordig RCE, werd Rijkswaterstaat, meetdienst Zeeland, gevraagd sonar waarnemingen uit te voeren. In december 1999 zijn deze uitgevoerd.

Ondertussen werd ook de heer Valster benaderd om zijn informatie over de vindplaatsen te delen. Begin 2000 beschikten we over alle informatie die we krijgen konden om een gericht onderzoek uit te voeren.

Bij de eerste proefduiken werden al enkele vondsten gedaan bestaande uit stukken van dakpannen en aardewerk. Het eerste jaar we ruim 60 duiken gemaakt en een stuk van ca. 600 x 150 meter afgezocht, waarbij we veel bouwresten aantreffen. Dit wordt veroorzaakt doordat in dat gebied nog gevist wordt met sleepnetten en bodemmateriaal en hierdoor verplaatst wordt. In de daaropvolgende jaren zijn we regelmatig in het gebied aan het zoeken geweest. Via het NISA ontvingen we weer nieuwe sonar waarnemingen van het gebied. Hieruit bleek duidelijk dat de bodem van de Oosterschelde regelmatig veranderd waardoor een op een eerder afgezocht gebied toch weer nieuwe artefacten kunnen worden aangetroffen. Ook moeten we hier even bij opmerken dat het gebied waar we zoeken vrij diep ligt (ca. 25 meter) en dat er per eb- en vloedwisseling een nieuw laagje zand wordt afgezet. Dit beperkt ons in het krijgen van een goed totaaloverzicht van de vindplaats.

In het gebied gevonden stukken van dakpannen en een stuk altaarsteen

Zo hebben we tijdens een duikonderzoek een in verband liggend stuk 'plaveisel' aangetroffen, wat zoals hiervoor al aangegeven bij een volgende duik niet terug te vinden was.

Met de jarenlange waarnemingen hebben we een overzichtskaart van alle bodemverstoringen kunnen maken. Op grond van nieuwe waarnemingen wordt de kaart steeds verder uitgebreid en hopen we dat we toch nog belangrijke aanwijzingen kunnen vinden om het verhaal van de Nehalennia tempel compleet te maken.